

Právní a Finanční Gramotnost

Ing. Barbora Buchtová, Ph.D.

7. března 2023

14. března 2023

Obsah

- Význam finanční gramotnosti a související pojmy
- Národní strategie pro finanční vzdělávání v ČR
- FIGR v kontextu
- Cyklus finančního plánování
- „Nouzové“ úspory
- Stanovení cílů
- Finanční plánování

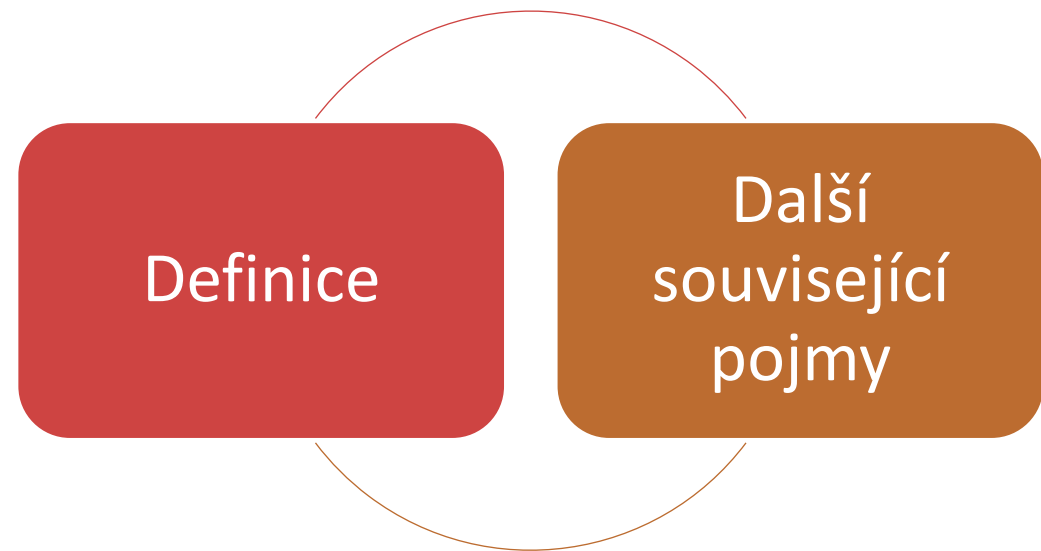

Zamyslete se
nad
následujícími
otázkami:

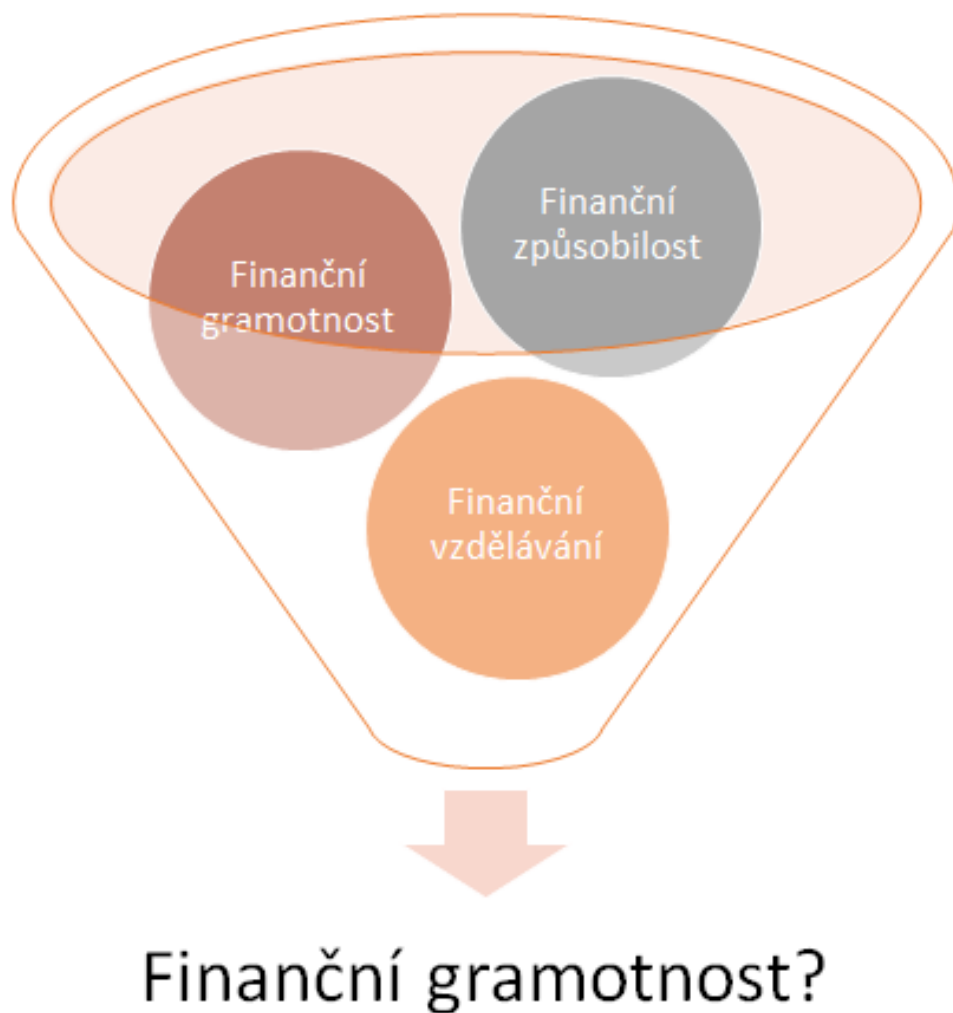
- Co je podle vás finanční gramotnost?

Finanční gramotnost

Pojmy

- „*financial literacy*“ (finanční gramotnost),
- „*financial capability*“ (finanční způsobilost),
- „*financial education*“ (finanční vzdělávání).

Finanční gramotnost a související pojmy

Definice finančního vzdělávání (OECD)

- „*proces, kterým finanční spotřebitelé a investoři zlepšují své porozumění finančním produktům a principům; skrze informace, instrukce a/nebo objektivní poradenství, rozvíjejí své dovednosti a sebedůvěru k získání většího povědomí o finančních rizicích a příležitostech, aby mohli činit informovaná rozhodnutí, věděli, kam se obrátit pro pomoc, a přijímali další účinná opatření ke zlepšení jejich finančního blahobytu.*“

(OECD, 2005)

Mezinárodní iniciativy

Na národní
úrovni

- jednotlivé
státy, NSFV

Na mezinárodní
úrovni

- OECD, World
Bank, IMF

Národní Strategie Finančního Vzdělávání v ČR

Národní Strategie Finančního Vzdělávání v ČR

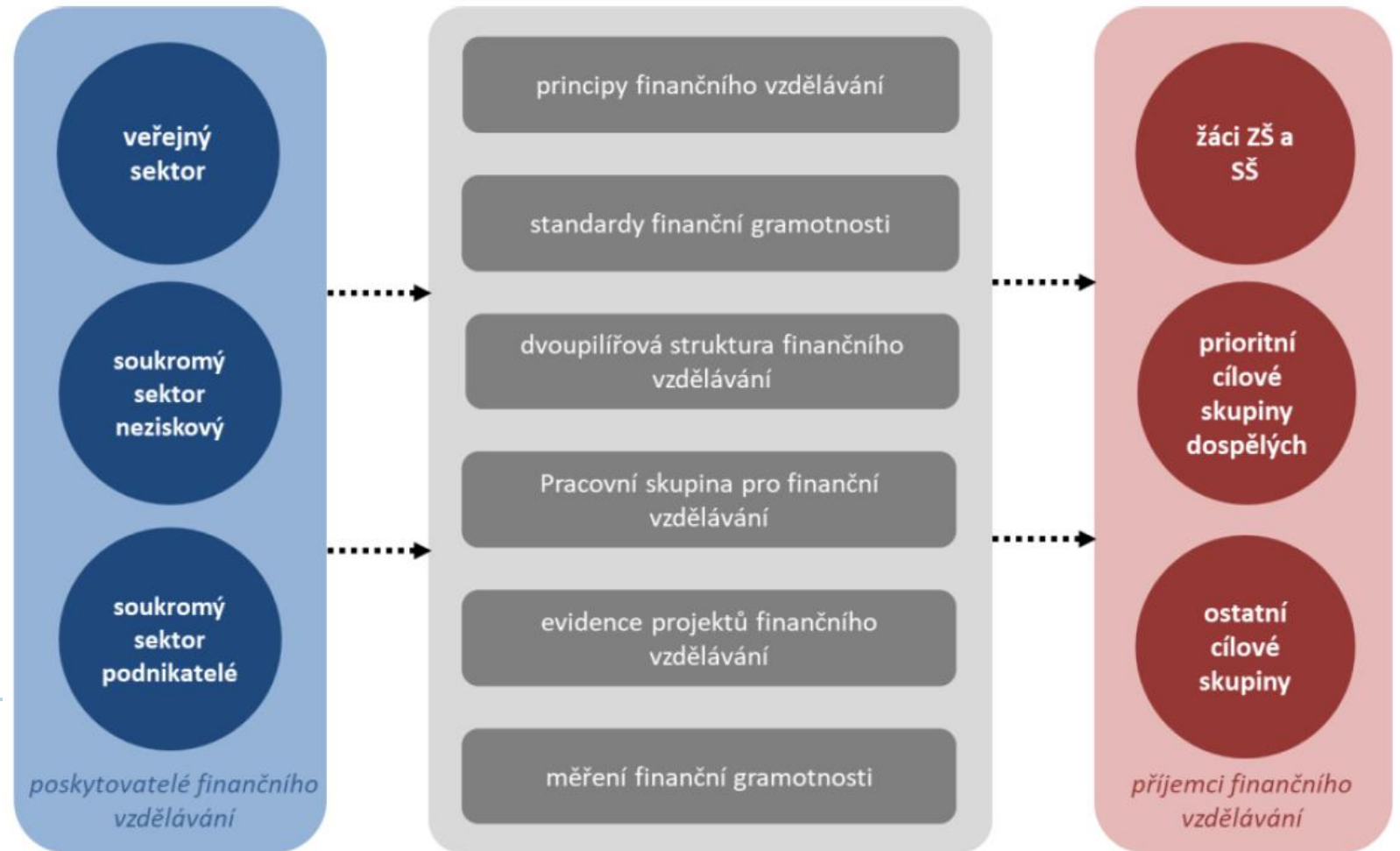

Cílem:

Vytvořit **efektivní systém** finančního vzdělávání, který umožní **zvyšování úrovně** finanční gramotnosti **obyvatel České republiky.**

System finančního vzdělávání

Zdroj: MFCŘ (2020), Národní strategie finančního vzdělávání 2.0

Finanční vzdělávání v ČR

Finanční vzdělávání

Základní školy

Střední školy

Univerzitní studenti

Dospělí

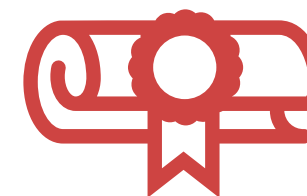
Povinné od:

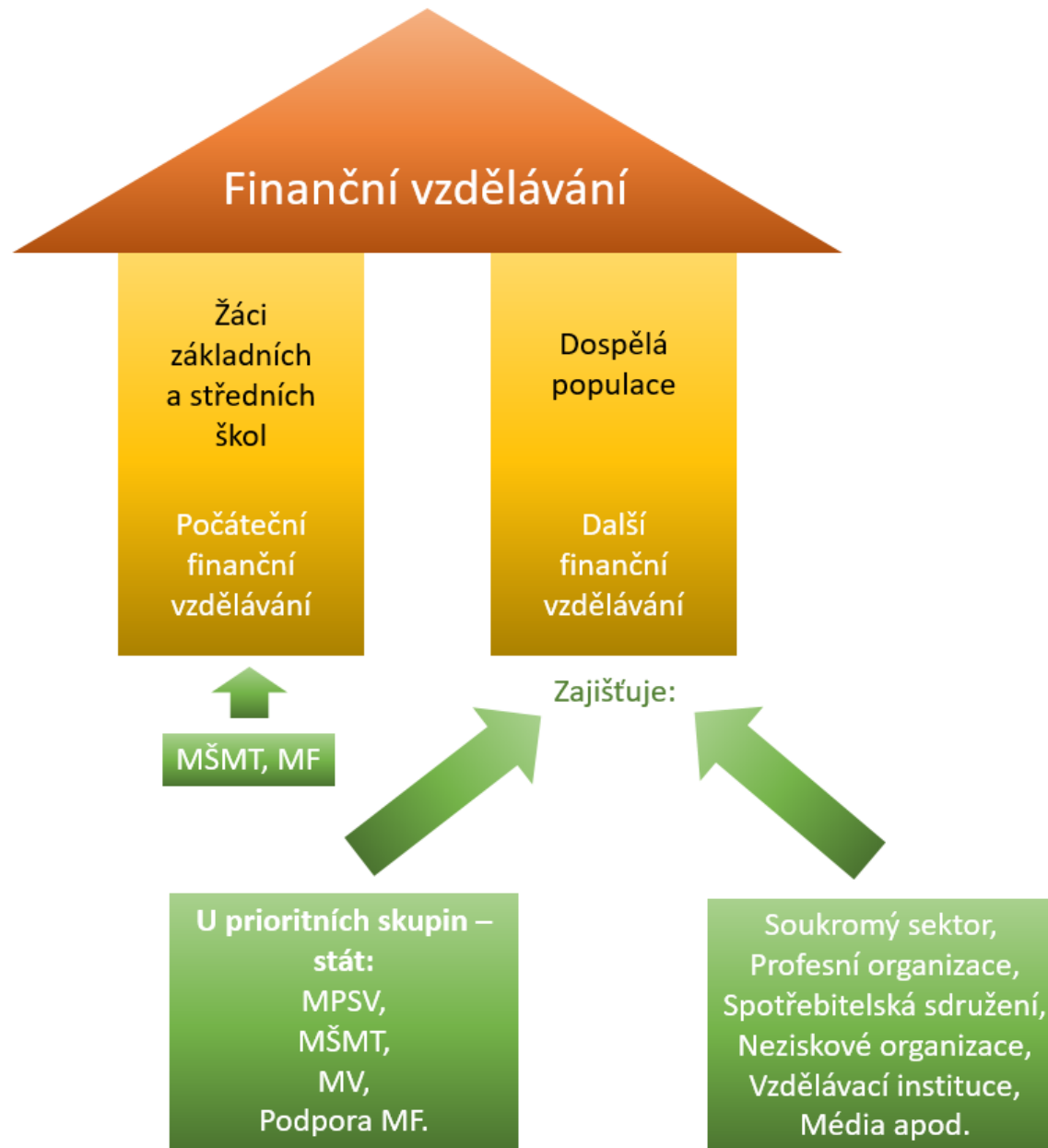
2013

2009

X

X

Další finanční vzdělávání

- - **prioritních cílových skupin** zajišťuje převážně stát,
- zejména Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), MŠMT, Ministerstvo vnitra (MV), odbornou podporu implementace poskytuje MF.
- - **ostatních cílových skupin** zajišťuje převážně
- soukromý sektor, zejména profesní a spotřebitelská sdružení, neziskové organizace, vzdělávací instituce a média.

Prioritní skupiny

- v rámci počátečního vzdělávání

- žáci základních a středních škol

- v rámci dalšího vzdělávání dospělých

- nezaměstnaní registrovaní na Úřadu práce České republiky (ÚP)
- příjemci pomoci v hmotné nouzi
- senioři

S uvedenými cílovými skupinami souvisí nutnost vzdělávat také stávající a budoucí:

- pedagogy,
- zaměstnance veřejného sektoru

(sociální pracovníky, zaměstnance ÚP a obecních úřadů, policisty, zaměstnance Probační a mediační služby a Vězeňské služby České republiky atd.)

Standardy

- 3 úrovně standardu:

- Základní školy - I. stupeň
- Základní školy - II. Stupeň
- Střední školy

- Okruhy standardu:

- Nakupování a placení
- Hospodaření domácnosti
- Přebytek rozpočtu domácnosti
- Schodek rozpočtu domácnosti

Zdroj: MFČR (2017), Standard finanční gramotnosti. Dostupné na WWW:
<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2017/standard-financni-gramotnosti-29163>

Finanční vzdělávání má být v souladu se standardem finanční gramotnosti a **splňovat principy**:

Principy finančního vzdělávání

objektivity

- - informace jsou sdělovány objektivně bez subjektivního hodnocení
- - lze pracovat s reálnými daty a používat konkrétní ukázky produktů, vždy však na bázi nestrannosti
- - nejsou zatajovány důležité informace

nezávislosti

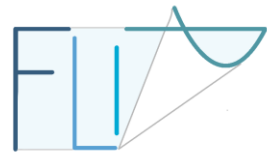
- - finanční vzdělávání je odděleno od marketingu
- - nepropaguje a nedoporučuje se konkrétní produkt, služba, poskytovatel apod.
- - při prezentaci projektu finančního vzdělávání je transparentně uveden financující subjekt, není však nadužíváno jeho logo

odbornosti

- - je garantována správnost a relevantnost obsahu a dostatečné pedagogické a odborné schopnosti a dovednosti vzdělavatelů

zacílení

- - užití nástroje a způsoby finančního vzdělávání jsou přiměřené dané cílové skupině, zejména respektují její komunikační potřeby

Financial Literacy
International Programme

M U N I

WU
VIENNA

Finanční gramotnost v ekonomickém kontextu

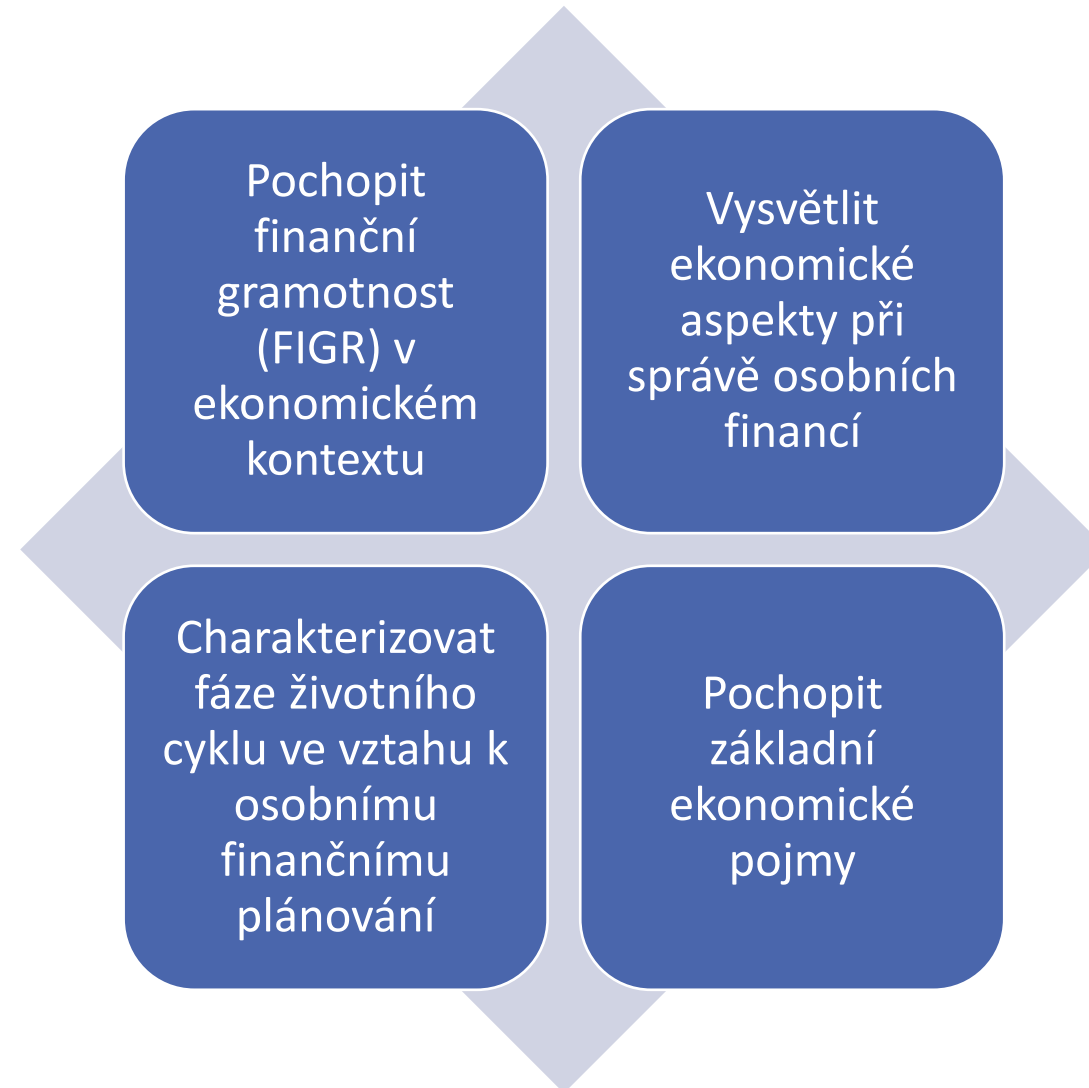

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Vítejte v kurzu finanční gramotnosti, který byl vytvořen v rámci **Mezinárodního programu finanční gramotnosti (Financial Literacy International Programme)** financovaného z **programu Evropské unie Erasmus +**.
- Tento univerzitní kurz byl navržen ve spolupráci tří evropských univerzit:
 - Masarykova univerzita, Česká republika
 - Wirtschaftsuniversität Wien, Rakousko
 - FOM Hochschule, Německo
- Cílem kurzu je nejen seznámit univerzitní studenty s finanční gramotností, ale skutečně aplikovat znalosti finanční gramotnosti v praxi a pomoci šířit finanční gramotnost mezi ostatními.

- Materiály ke kurzu jsou otevřeným zdrojem, avšak pokud jsou materiály dále používány, musí být vždy zahrnuty jejich **původní loga, poděkování a financování EU**.

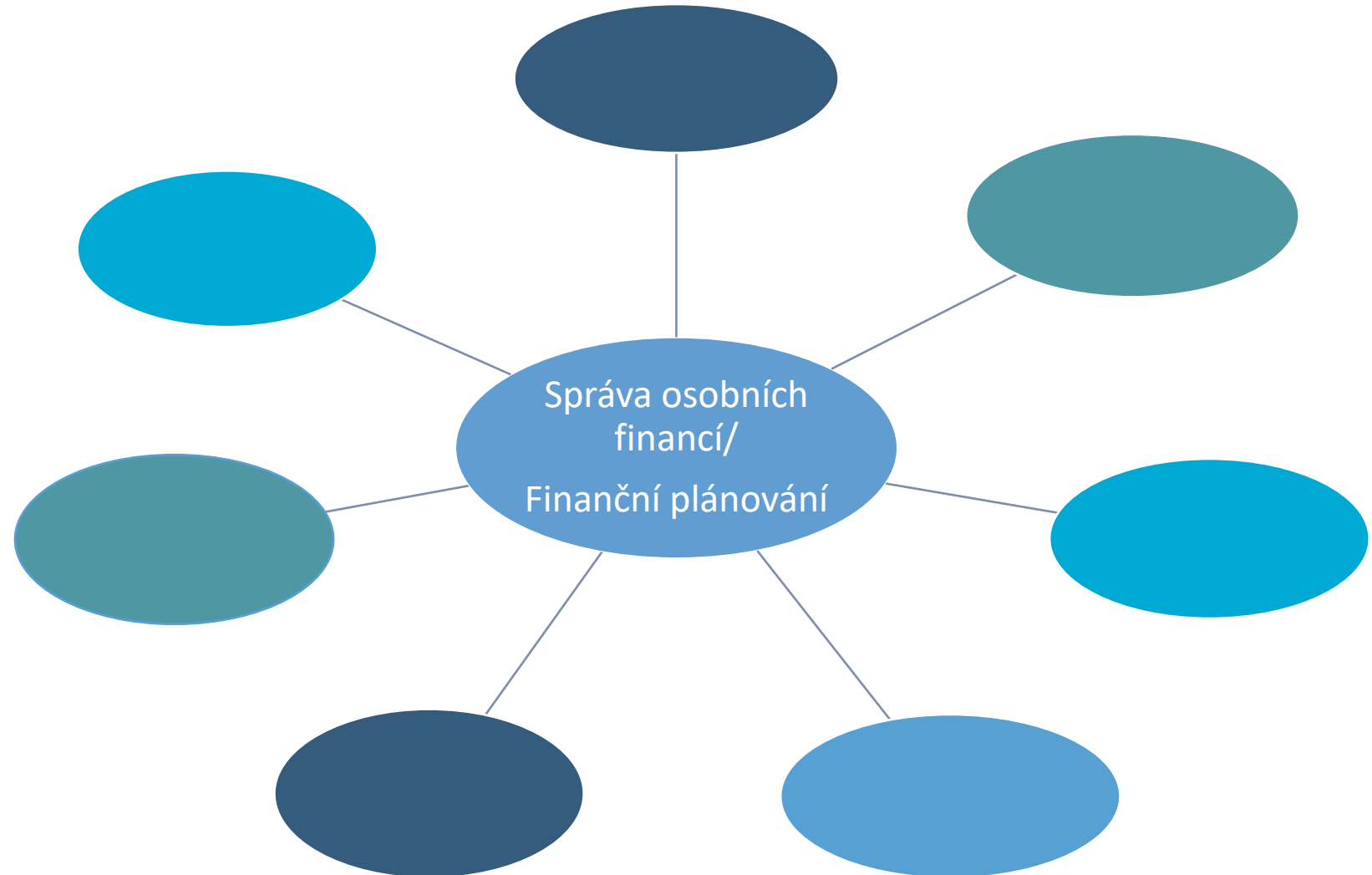
Když spravujete
osobní finance...

...tak se to neděje samostatně v
nějaké bublině.

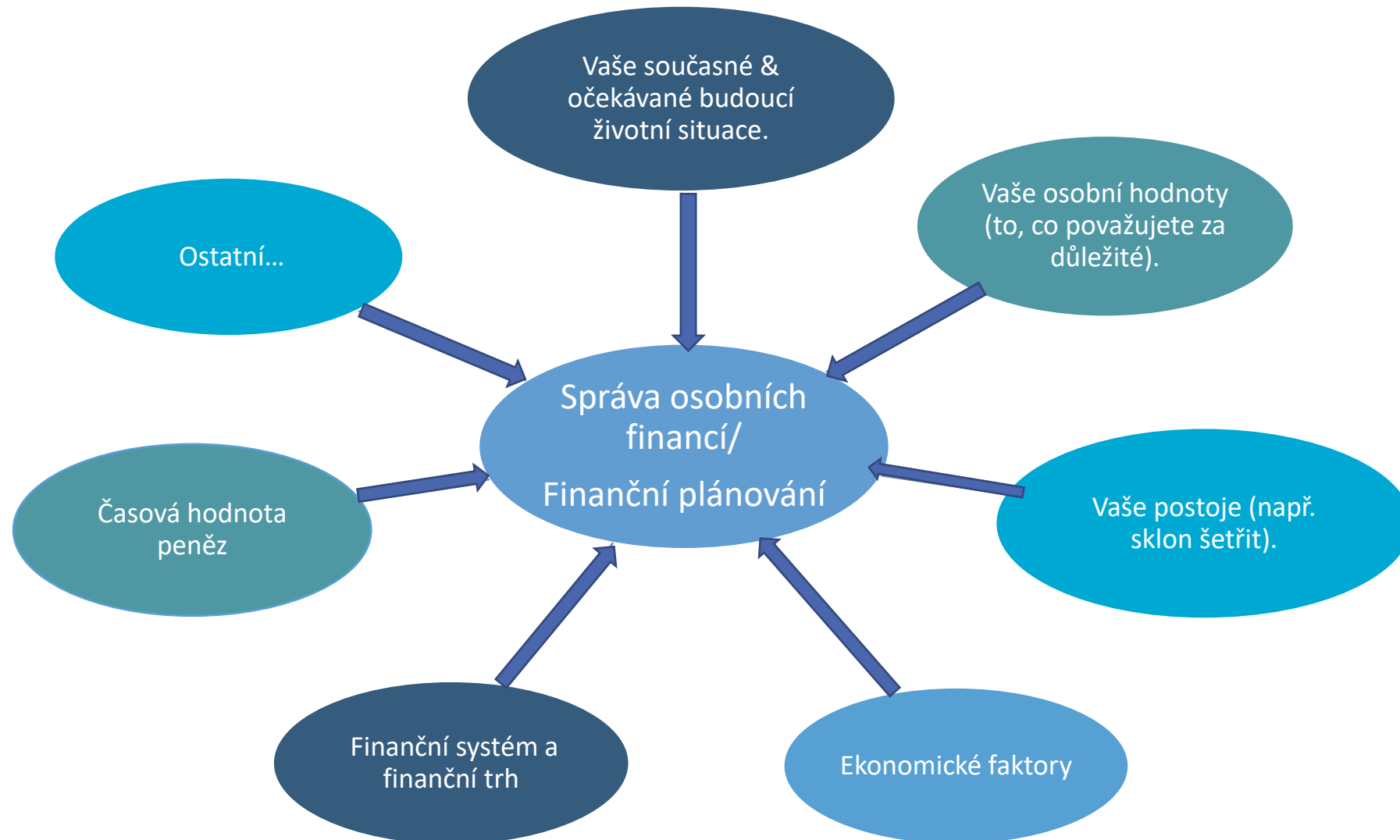
Faktory ovlivňující finanční plánování

... je mnoho faktorů.

Napište,
co může ovlivnit
finanční plány/
správu vašich financí.

Faktory ovlivňující finanční plánování

Ekonomické & další faktory ovlivňující finanční plánování

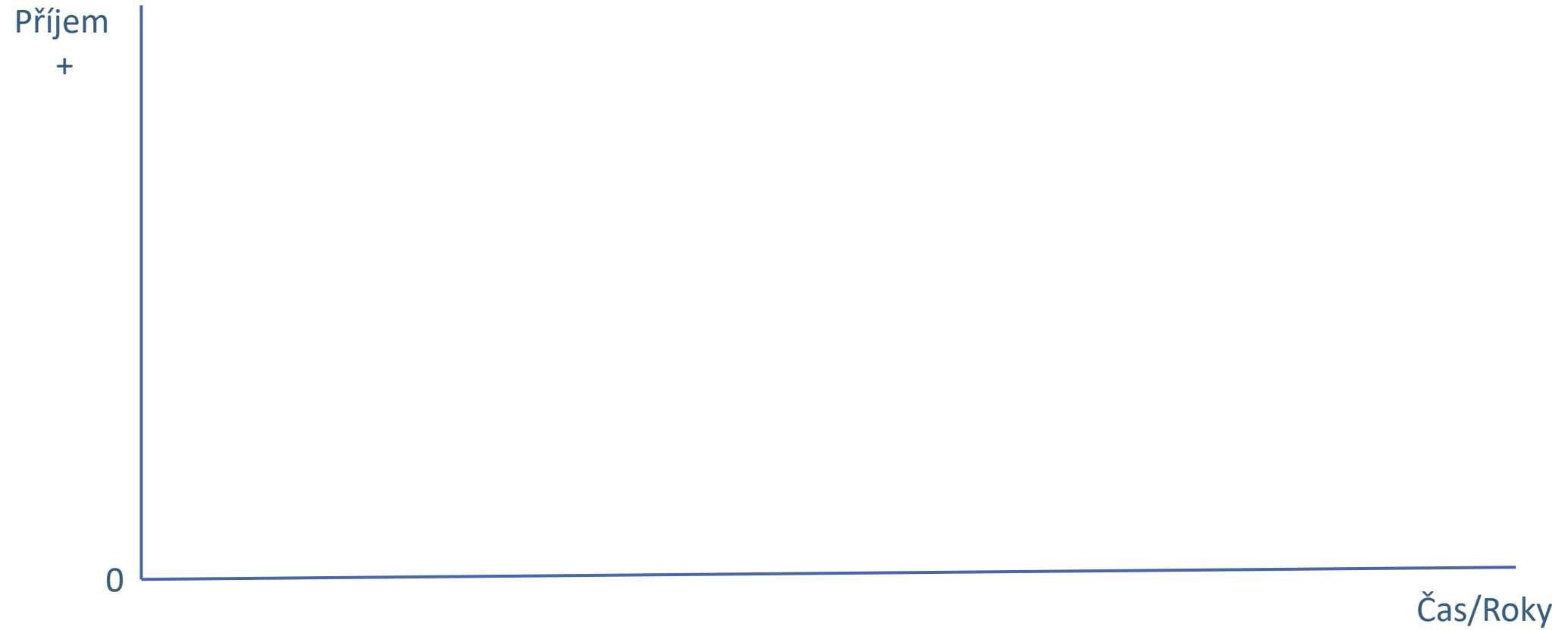

ŽIVOTNÍ CYKLUS & FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

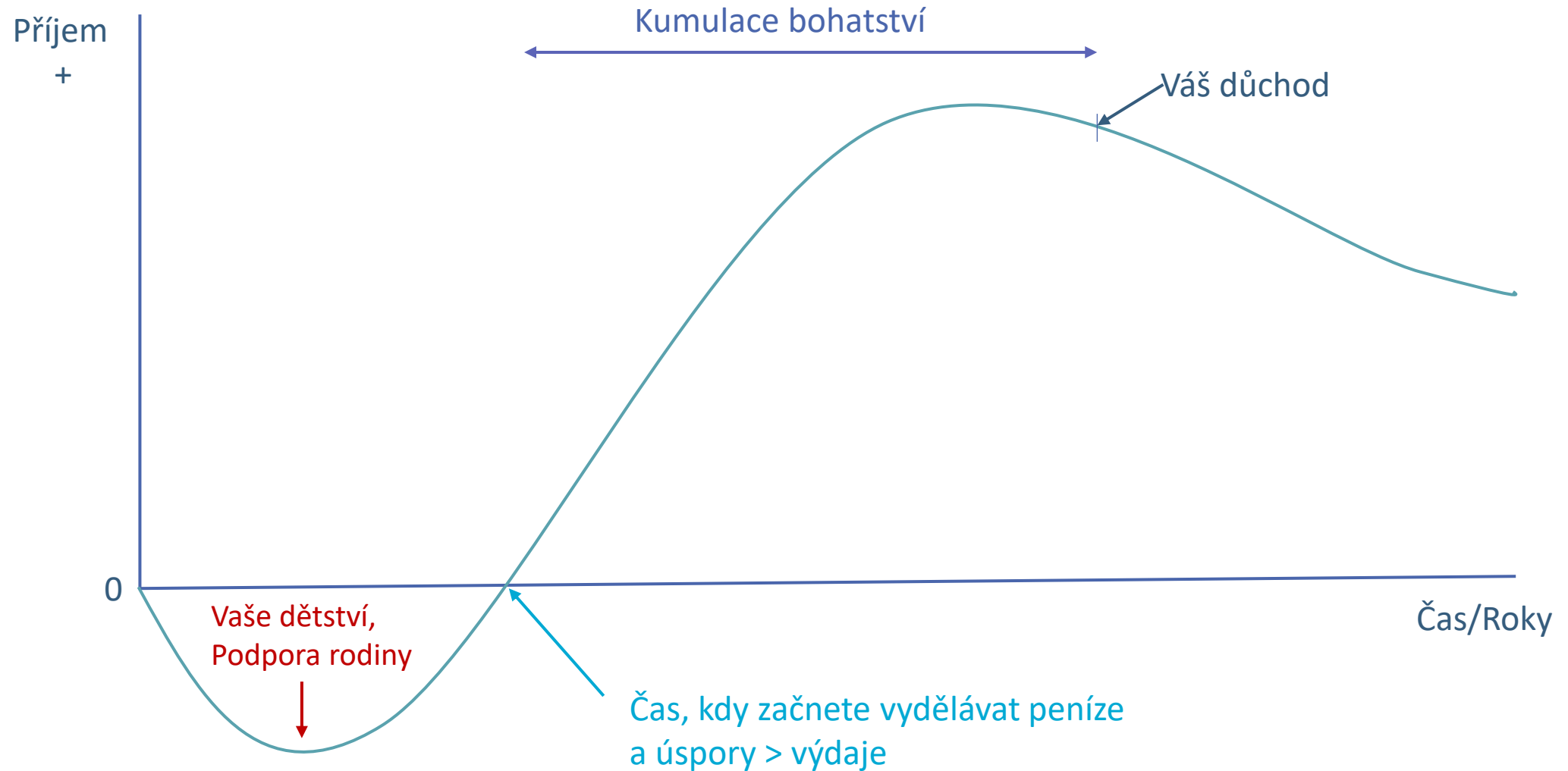

Osobní životní cyklus

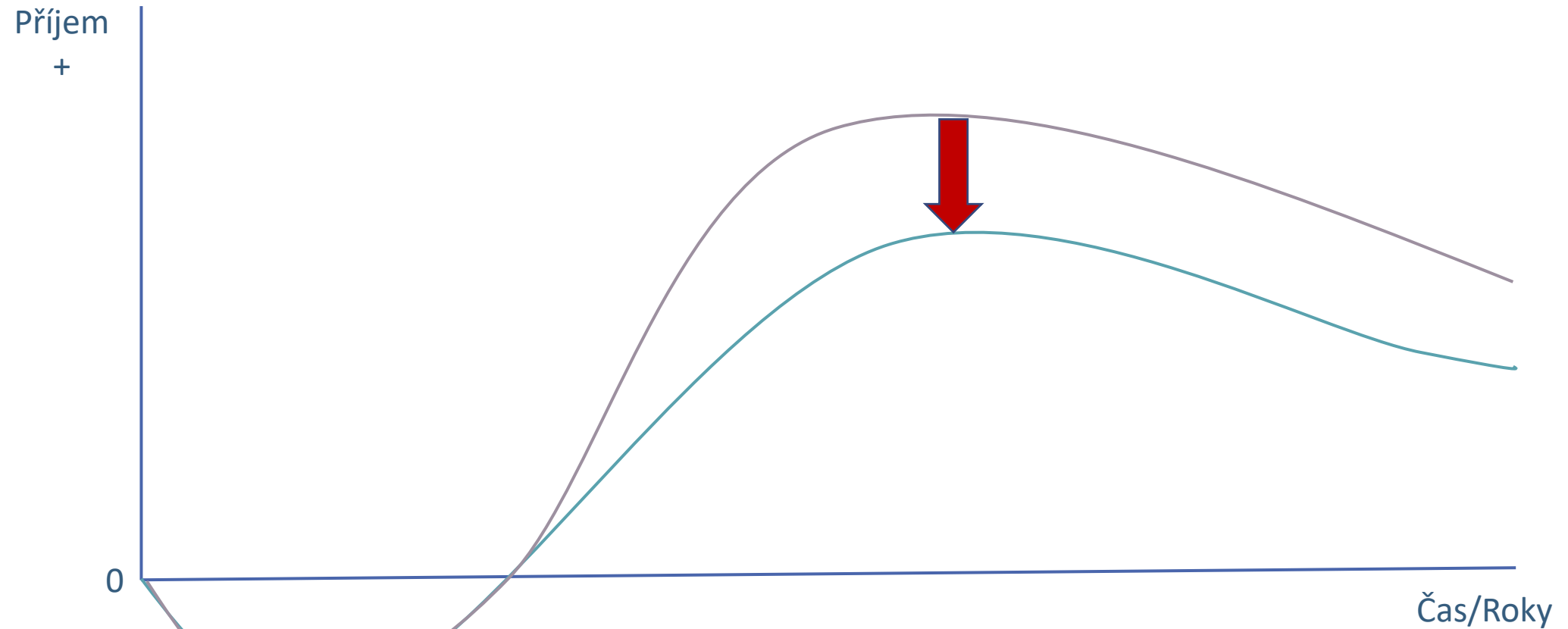

Osobní životní cyklus

Osobní životní cyklus a finanční plánování

Co když nashromáždíte méně bohatství, než jste čekali?

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Úspory a nouzový fond

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

FACILITATE projekt Erasmus+

- Projekt **FACILITATE (Financial Literacy Training in Adult Education)** byl financován z programu Evropské unie Erasmus +.
- Výstupy byly navrženy ve spolupráci:
 - Turecko - KONYA IL MILLI EGITIM MUDURLUGU
 - Itálie - Euphoria Net Srl
 - Česká republika - Masarykova univerzita
 - Velká Británie - Eurospeak Language Schools Ltd
 - Turecko - Hayat Boyu Gelisim Dernegi
 - Španělsko - Asociación Valencia Inno Hub
- **Cílem projektu** je usnadnění šíření kurzů odborné přípravy v oblasti finanční gramotnosti v rámci vzdělávání dospělé populace.
- Pokud jsou materiály používány, musí být vždy zahrnuty jejich **původní loga, poděkování a financování EU.**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Spoření – „nouzové“ důvody k úsporám

Financial
Literacy

- **Zamyslete se nad následujícími otázkami a poznamenejte si své myšlenky nebo odpovědi.**
 - ▪ Pokud by se vaše lednice porouchala a nešla opravit, měli byste dost peněz na její nákup?
 - ▪ Pokud byste onemocněli a měsíc byste nemohli chodit do práce, měli byste dost peněz na pokrytí ztraceného příjmu?
 - ▪ Pokud byste ztratili svou práci a nebylo pravděpodobné, že byste získali další po dobu dalších šesti měsíců, měli byste dostatek úspor na pokrytí svých obvyklých měsíčních životních nákladů?
- **Přemýšlejte o tom, co byste dělali, kdyby některé z výše uvedených případů nastaly.**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Spoření – „nouzové“ důvody k úsporám

- Pokud jste na některou z předchozích otázek odpověděli NE, pak s největší pravděpodobností nemáte dostatek nouzových úspor, abyste pokryli „neočekávané“ události.
- Může být příhodné začít připravovat svůj „nouzový fond“ - rezervu, abyste měli dostatek úspor na pokrytí „neočekávaných“ výdajů.
- PROČ?
- Existuje mnoho dobrých důvodů.
- Jedním z nich je MÍT úspory na neočekávané události nebo výdaje a NEMUSET si půjčovat peníze za podmínek, které by pro vás v závislosti na mimořádné události nemusely být výhodné.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Spoření – „nouzové“ důvody k úsporám

- Pokud si potřebujete půjčit peníze a půjčit si je rychle, budete pravděpodobně muset splatit vysoký úrok navíc k penězům, které jste si půjčili (**jistina + úrok** = peníze potřebné pro splacení půjčky).
- To může mít dopad na vaše budoucí **peněžní toky** a může v podstatě snížit váš „**budoucí diskreční příjem**“, takže vám zůstane méně na úsporu na vaše cíle – tedy to, co chcete.

Úrok = další částka peněz, kterou musíte zaplatit nad rámec své jistiny (= peníze, které jste si půjčili); může být chápán jako "poplatek" za půjčku, kterou musíte zaplatit věřiteli

Jistina = částka (peníze), která vám byla půjčena

Věřitel = osoba/společnost, od které si půjčujete peníze

Hotovostní tok (cash-flow) = peníze, které obdržíte a utratíte za určité časové období

Diskreční příjem = příjem, který vám zůstane poté, co jste zaplatili daně, sociální zabezpečení a nezbytné výdaje, jako je jídlo, nájem / bydlení, oblečení

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

Spořit si na to, co „chcete“

- **▪** Dalším motivačním důvodem k ušetření, je mít peníze na to, co „chcete“.
- **▪** **Cíle, kterých se snažíte dosáhnout, nebo věci, které byste chtěli mít nebo zažít.**
- **▪** Je mnoho věcí, které chceme, které teď možná nemůžeme mít.
- **▪** Místo toho **přemýšlejte o dosažení svého cíle a úsporách peněz směrem k vašemu cíli jako procesu** nebo cestě, která vede k cíli cíle.
- **▪** Mnoho lidí si kupuje věci, o kterých si myslí, že je chtějí, ale obvykle zjistí, že koupené věci jim udělaly radost jen na měsíc, týden nebo jen jeden den.
- **▪** **Je důležité nejprve přemýšlet o tom, co opravdu chcete** nebo **potřebujete**.

Tipy, jak vytvořit nebo podpořit „spořicí“ návyky

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nejprve si nastavte cíle, abyste se mohli motivovat k úsporám na konkrétní cíle, kterých byste chtěli dosáhnout.

Nastavte si automatické platby z běžného účtu na spořicí účet (minimálně 10% z vašeho platu).

Rozhodněte se, kolik chcete ušetřit na každý z vašich cílů a vytvořte si rozpočet, který vyhovuje vašim potřebám.

Nastavení rozpočtu vám umožní rozhodnout se, kolik ze svého příjmu chcete v budoucnu utratit za každou kategorii výdajů. Plánováním svých budoucích výdajů a dodržováním plánovaného rozpočtu můžete zajistit, že ušetříte dost na dosažení svého cíle.

Existuje spousta nástrojů, které vám mohou pomoci se správou peněz (viz následující snímek).

Nástroje podporující spořicí návyky a chování - Internetové/mobilní bankovníctví

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Financial Literacy

Automatické platby si můžete nastavit v internetovém/mobilním bankovníctví.

Část platu si můžete nechat automaticky přeměrovat z běžného účtu na spořicí účet.

Některé ze systémů internetového/mobilního bankovníctví také umožňují kategorizaci vašich výdajů a vytvářejí přehled cash-flow o vašich příjmech a výdajích za definovatelné minulé období.

Při placení platebními kartami (debetními nebo kreditními) si můžete stáhnout výpis z karty s přehledem vašich plateb.

Nástroje podporující spořicí návyky a chování - Mobilní aplikace

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Sledování příjmů a výdajů. Příjmy a výdaje můžete snadno sledovat prostřednictvím mnoha aplikací dostupných v telefonu nebo v obchodě s aplikacemi.

Správa vašeho rozpočtu. Můžete spravovat váš rozpočet a mnoho aplikací vám může ukázat, kolik vám zbývá v rámci nastaveného rozpočtu a dokonce i zvolené kategorie.

Hledání aplikací v obchodě s aplikacemi. V obchodě s aplikacemi můžete zadávat klíčová slova jako výdaje, rozpočet, správa peněz atd.

Vyzkoušejte si to, co vám nejlépe vyhovuje. Podívejte se na některé příklady aplikací, které jsou zobrazeny na následujících snímcích.

Příklady mobilních aplikací

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

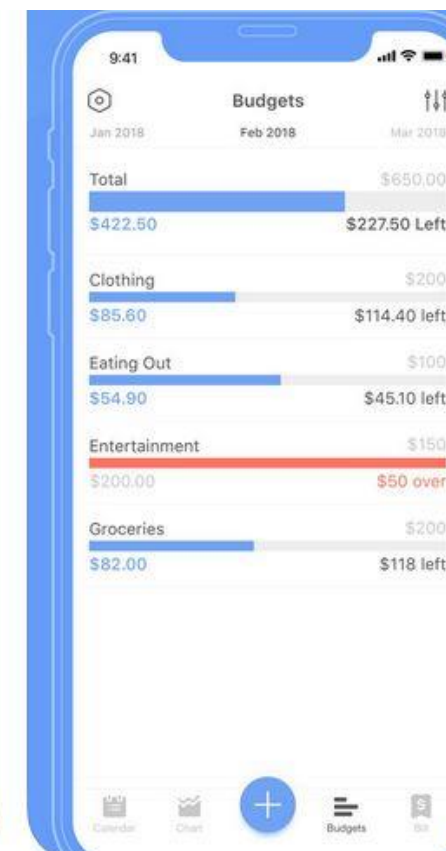
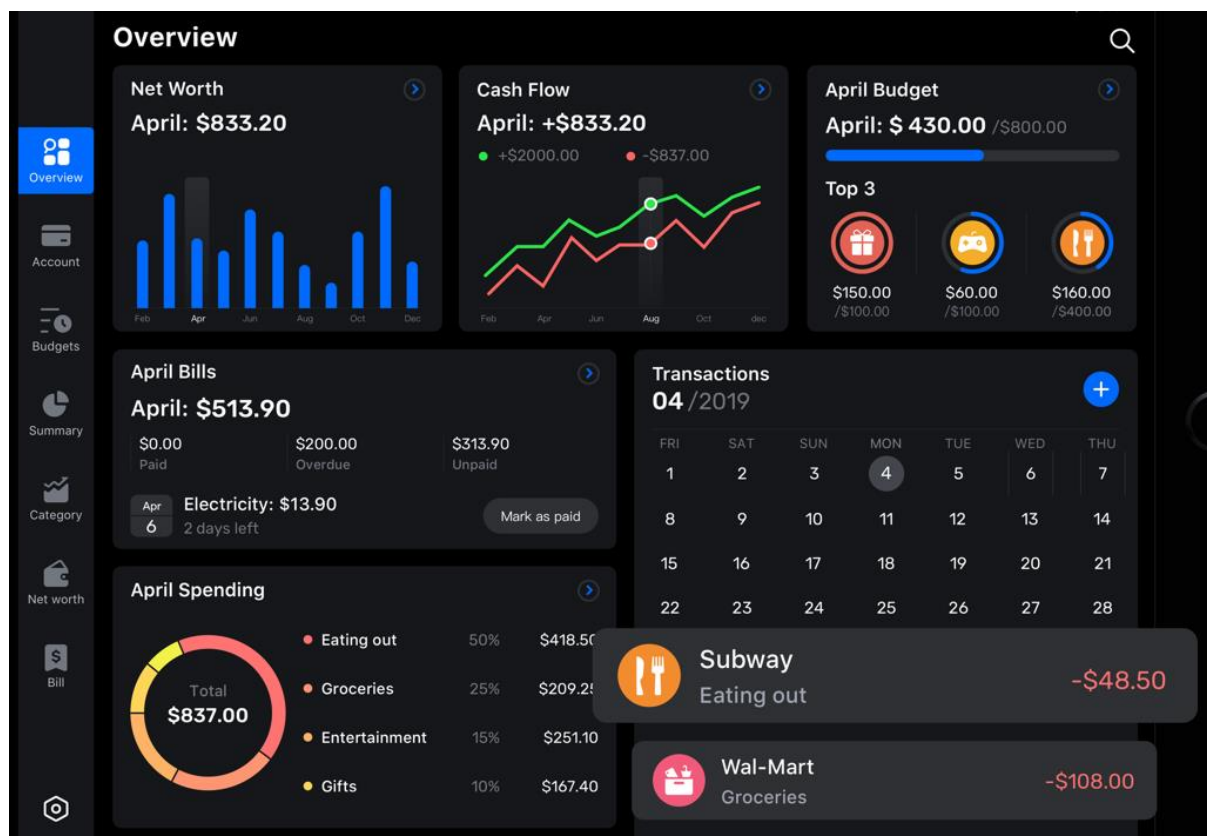
UPOZORNĚNÍ:

Uvedené příklady/ukázky by NEMĚLY být považovány za radu nebo podporu daného produktu/ukázky. Zde uvedené nástroje jsou pouze ilustrační.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Příklady mobilních aplikací

Zdroj: Pocket Expense (2022). App Store. Citováno z <https://apps.apple.com/us/app/pocket-expense-6/id424575621>

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Příklady mobilních aplikací

Financial Literacy

Sledování výdajů

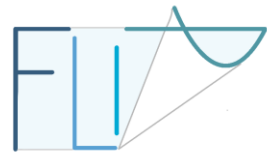
With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

- Online aplikace, Mobilní aplikace
- Excel tabulka
- **Spending Diary**

Financial Literacy
International Programme

M U N I

WU
VIENNA

(Osobní) finanční plán

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Obsah

Finanční plánování

Proces finančního plánování

Stanovení finančních cílů

Vytváření finančních výkazů

Rozpočtování

OSOBNÍ FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

- Co považujete za **finanční plán**?

- Co je podle vás **finanční plánování**?

(Osobní) finanční plánování

- Osobní **finanční plánování** je důležitou součástí našeho života, i když si toho nejsme vědomi.
- My však **DĚLÁME** finanční plány, vědomě i nevědomě. V duchu „**utrácíme**“ peníze za věci, o kterých víme, že si je můžeme tento měsíc koupit z našich **příjmů**.
- Peníze na různé věci dáváme do "obálek".
- Peníze si **odkládáme** na pozdější časy.
- Šetříme si peníze na věci, které **chceme nebo potřebujeme**.
- Přemýšlíme, jaké **účty** bychom měli platit, a ujistit se, že na to **máme dost peněz** nebo že je nezapomínáme zaplatit.
- Dáváme stranou peníze na **dárky** pro naši rodinu a přátele.
- Snažíme se **zajistit**, aby naše rodina **měla** přístřeší, **dostatek** jídla, **přístup** ke zdravotní péči, vzdělání atd.
- To vše může být součástí osobního finančního plánování.

Proces finančního plánování

1

Nastavení (finanční) cíle

- Nejprve bychom si měli stanovit náš cíl (cíle). Musíme vědět, jaký je náš plán, jaký máme cíl, ať víme, kam směřujeme, abychom našli způsob, jak toho dosáhnout.

2

Vyhodnocení aktuální finanční situace

- Abychom našli způsob, jak dosáhnout našich cílů, musíme znát výchozí bod.

3

Vytvoření finančního plánu

- Vytvořit akční plán s kroky potřebnými k dosažení vašich cílů.

4

Realizace finančního plánu

- Plán bez akce, je jen plán.

5

Revize finančního plánu

- Životní/finanční situace se může v průběhu času změnit, stejně jako finanční plán.

1. Stanovení cílů

Stanovení cílů

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

Během následujících minut se snažte soustředit na to, co je pro vás důležité, jaké jsou vaše hodnoty, co vás nebo vaši rodinu může dlouhodobě učinit šťastnými.

Vše si zapište.

Pak se podívejte na poznámky, které jste napsali a vyberte ty nejdůležitější cíle a proměňte je v SMART cíle.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

Nastavte si cíle SMART

- **Nastavte si SMART cíl.**
 - Váš cíl je SMART cíl, pokud je **specifický, měřitelný, akční, realistický a časově ohraničený.**
 - Podívejte se na následující příklad: Řekněme, že byste chtěli mít pěkný domov.
 - Mít hezký domov znamená pro různé lidi spoustu různých věcí – někomu přijde na mysl prostorná vila, někomu by se líbil malý domek v blízkosti přírody, byt ve městě, nebo jen nějaké vhodné místo k životu s rodinou.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

Nastavte si cíle SMART – specifické

- Chcete-li, aby byl váš cíl **SPECIFICKÝ**:
 - Chtěli byste mít pěkný domov, který bude dům v malém městě nebo vesnici, která se nachází do 30 minut od práce, dům by měl čtyři ložnice a malou zahradu s terasou.

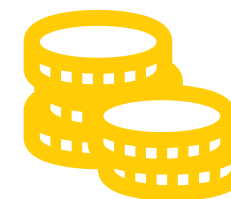
With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nastavte si cíle SMART – měřitelné

- Měřitelný cíl:
 - V tomto případě jde o to, kolik peněz byste potřebovali k tomu žít v takovém domě nebo ke koupi takového domu. V našem případě bychom rádi koupili dům na hypotéku s akontací ve výši 20% hodnoty domu. Částka na zálohu (akontaci) by byla částka, kterou potřebujeme ušetřit k dosažení tohoto cíle.

- V ostatních případech to může být **něco, čím** můžete **měřit svůj pokrok**.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nastavte si cíle SMART – akční

AKČNÍ znamená, že si rozmyslíte akční kroky, které musíte udělat, abyste tohoto cíle dosáhli.

- ✓ **1. Prvním krokem** může být „odložit určitou částku peněz automaticky odečtenou z vašeho účtu do vašich úspor“.
- ✓ **2.** Druhým krokem může být **provedení průzkumu** trhu, abyste měli představu o tom, jaké domy jsou k dispozici na trhu v oblasti, ve které byste chtěli žít.
- ✓ **3.** Vytvořte tabulku se **detaily**, cenami, velikostí, umístěním, webovými odkazy na domy, které se vám nejvíce líbí.
- ✓ **4. Vypočítejte, kolik** stojí čtvereční metr domu ve srovnání s jinými domy.
- ✓ **5. Sledujte** nabídky **domu online** alespoň půl roku před nákupem, abyste získali představu o tom, co si můžete dovolit a zda není nic lepšího se srovnatelnou cenou a dalšími funkcemi.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nastavte si cíle SMART – akční

- ✓ **6. Zjistěte si informace** a podmínky hypoték, které máte k dispozici.
- ✓ **7. Diskutujte o tom s někým, kdo je obeznámen s procesem** koupě domu s hypotékou nebo se poradte s kvalifikovaným nezávislým finančním poradcem.
- ✓ **8. Ujistěte se, že jste vypočítali náklady spojené s nákupem**, poplatky, pojištění domácnosti, daně, které mají být zaplacený, údržba, opravy atd.
- ✓ **9. Získejte co nejvíce informací a promyslete si je PŘED** nákupem domu.
- ✓ *(To jsou jen příklady akčních kroků, protože k dosažení tohoto cíle je třeba udělat mnohem více kroků.)*
- ✓ **Nezapomeňte si nastavit termín**, kdy poprvé začnete pracovat na akčních krocích.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Financial
Literacy**

Nastavte si cíle SMART – **realistické**

- **REALISTICKÝ** znamená, že jste schopni dosáhnout cíle, který jste si stanovili.
 - Například, pokud chcete koupit dům, který stojí spoustu peněz a nemáte mnoho peněz navíc na spoření si na zálohu k hypotečnímu úvěru, a mohlo by trvat 20 let než na ni ušetříte, pak možná váš cíl není realistický *v daném časovém rámci*, ve kterém chcete tohoto cíle dosáhnout.

Nastavte si cíle SMART – časově vymezené

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

- **ČASOVÝ RÁMEC** cíle je velmi důležitý, protože vám říká, KDY chcete tohoto cíle dosáhnout.
 - V našem případě řekněme, že byste chtěli žít ve svém vlastním domě do 5 let.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nastavte si cíle SMART

- **Nyní, když to všechno dáme dohromady, může cíl SMART vypadat takto.**
 - **SPECIFICKÝ** – Chtěli byste mít pěkný domov, který bude dům v malém městě nebo vesnici, která se nachází do 30 minut od práce, dům by měl čtyři ložnice a malou zahradu s terasou.
 - **MĚŘITELNÝ** – **Chcete**-li koupit takový dům, museli byste ušetřit 20% ceny domu za akontaci (záloha z vlastních zdrojů) = cena domu * 0,20.
 - **AKČNÍ** – **Vy** rozhodujete o akčních krocích, které musíte podniknout k dosažení tohoto cíle – viz předchozí uvedené příklady.
 - **REALISTICKÝ** – Vyberete si dům, který si můžete dovolit zaplatit (nebo ušetřit na zálohu na hypotéku) plus údržbu a další náklady.
 - **ČASOVĚ VYMEZENÝ** – Chtěli byste žít ve svém vlastním domě do 5 let.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

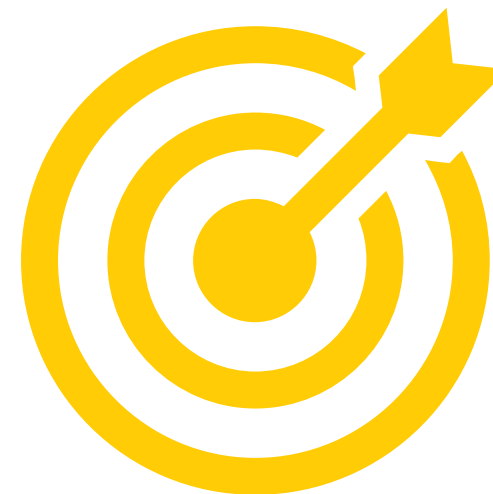

**Financial
Literacy**

Nastavte si cíle SMART

- Dalšími méně komplikovanými příklady cíle SMART mohou být:

Příští rok (do 12 měsíců) jet na dovolenou na Krétu v Řecku, která stojí € 2,700, na kterou začnete šetřit 225 € měsíčně a ještě zbydou nějaké peníze na spoření na jiné cíle.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financial
Literacy

Nastavte si cíle SMART

- Nyní se pokuste **přijít s vlastními** cíli SMART, které jsou:
 - SPECIFICKÉ
 - MĚŘITELNÉ
 - AKČNÍ
 - REALISTICKÉ
 - ČASOVĚ VYMEZENÉ
- **Napište si alespoň 2 SMART cíle pro rodinu s 2 dětmi předškolního věku.**

2. Analýza vaší současné finanční situace

Analýza vaší současné finanční situace

K vytvoření plánu je kromě stanování cílů také potřeba vědět, jak na tom nyní jste

Existují různé nástroje a ukazatele

V kontextu osobního finančního plánování:

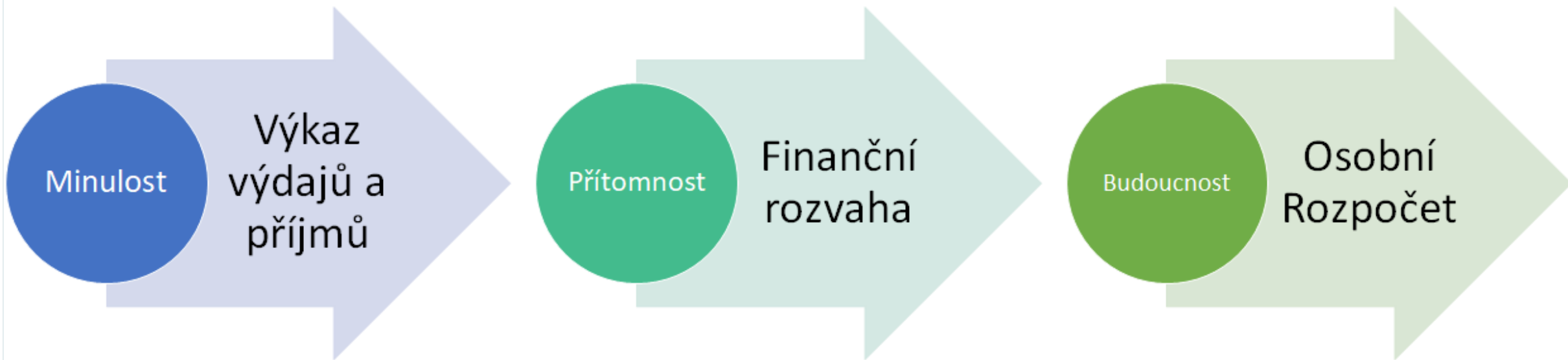
Finanční výkazy

Cash-Flow Statement =
Výkaz výdajů a příjmů

Balance Sheet = Rozvaha

Budget = Rozpočet

Finanční výkazy

Vše v kontextu **osobního finančního plánování.**

▪ Finanční výkaz

- pomáhá nám **uspořádat** naše finance tak, abychom **porozuměli finančním vzorcům**, peněžnímu toku, aktuálnímu stavu našich finančních záležitostí a **identifikovali** oblasti, které je třeba zlepšit, pokud jde o naše finanční chování nebo finanční rozhodování.

▪ Primární finanční výkaz je následující:

- Osobní finanční **rozvaha**
 - Aktiva & Pasiva
- Osobní **výkaz cash flow**
 - Příjmy & Výdaje
- Osobní **rozpočet**
 - Jak plánujete utratit své peníze.

OSOBNÍ FINANČNÍ ROZVAHA

Finanční výkazy – osobní finanční rozvaha

Osobní finanční rozvaha

Majetek - to, co
vlastníte.

Závazky – to, co
dlužíte.

- Osobní rozvaha zahrnuje vaše aktiva a závazky.
- Je to finanční výkaz vytvořený **v určitém okamžiku**.
- Jedná se o „*statický*“ dokument zobrazující pouze situaci **k danému datu**.
 - v kontrastu s výkazem cash flow, který ukazuje peněžní toky za určité období.

Finanční výkazy – osobní finanční rozvaha

Aktiva

- **Likvidní aktiva**
 - Aktiva, která se (více či méně) snadno převedou na hotovost, respektive jsou hned k dispozici v případě potřeby.
- **Investiční aktiva**
 - Aktiva, která jsou méně likvidní a nedají se tak snadno přeměnit na hotovost a musíme určitou dobu počkat, než je budeme moci použít.
- **Majetek**
 - aktiva, která vlastníte, např. nemovitost včetně domu, bytu nebo osobní majetek včetně šperků atd.
- **CELKOVÁ AKTIVA**

Pasiva

- **Krátkodobé závazky**
 - zahrnuje krátkodobý dluh nebo úvěry, které je třeba splatit do jednoho roku.
 - Např. krátkodobé spotřebitelské půjčky, kreditní karty.
- **Dlouhodobé závazky**
 - zahrnují dlouhé dluhy nebo úvěry, které mají splatnost delší než jeden rok.
 - Např. hypoteční úvěr, úvěr na auto, dlouhodobý spotřebitelský úvěr.
- **ČISTÉ JMĚNÍ = celková aktiva – celkové pasiva**
- **CELKOVÁ PASIVA A ČISTÁ JMĚNÍ**

Finanční výkazy – osobní finanční rozvaha

Příklad zjednodušené Rozvahy:

- Jak vytvořit osobní finanční rozvahu:
- Napište částky do připravených kategorií.
- Cena aktiv v jejich *reálné tržní hodnotě* – za kolik by aktivum mohlo být prodáno na trhu.

Osobní finanční rozvaha (Datum)			
Aktiva		Pasiva	
Likvidní aktiva		Krátkodobé závazky/dluhy se splatností do 1 roku	
Hotovost	- Kč	Spotřebitelský úvěr (< 1 rok)	- Kč
Zůstatek na běžném účtu	- Kč	Kreditní karta (nesplacená část)	- Kč
Zůstatek na spořicí účtu	- Kč	Dluh se splatností do 1 roku	- Kč
Termínové vklady	- Kč	Další krátkodobé půjčky	- Kč
Další likvidní aktiva	- Kč		- Kč
Celková likvidní aktiva	- Kč	Celkové krátkodobé závazky	- Kč
Investice		Dlouhodobé závazky/dluhy	
Penzijní fondy	- Kč	Hypotéka	- Kč
Podílové fondy, investiční fondy	- Kč	Půjčka na auto	- Kč
Dluhopisy/Akcie/ETFs, etc.	- Kč	Spotřebitelský úvěr (> 1 rok)	- Kč
Další investice	- Kč	Dluh se splatností delší než 1 rok	- Kč
Investice celkem	- Kč	Další dlouhodobé půjčky	- Kč
		Celkové dlouhodobé závazky	- Kč
Majetek		Celková pasiva	- Kč
Byt/dům	- Kč		
Auto	- Kč	Čisté jmění	- Kč
Nábytek, vybavení bytu/domu	- Kč	celková aktiva - celková pasiva	
Elektronika, Počítač, ...	- Kč		
Šperky	- Kč		
Další (osobní) majetek	- Kč		
Majetek celkem	- Kč	Celková pasiva a čisté jmění	- Kč
Celková aktiva	- Kč		

OSOBNÍ FINANČNÍ VÝKAZ CASH FLOW

Finanční výkazy – cash flow (příjmy a výdaje)

Příklad zjednodušeného
výkazu cash-flow:
Výdajů a příjmů

Výkaz Cash Flow za období od <datum> do <datum>	
Příjem	
Plat	- Kč
Přídavky, soc. dávky, jiný příjem	- Kč
Druhý příjem	- Kč
Celkový příjem	- Kč
Expenses	
Nájem/Splátka hypotéky	- Kč
Náklady na energie, údržbu, domácnost...	- Kč
Jídlo, Nákup potravin	- Kč
Fastfood, restaurace, káva	- Kč
Doprava (MHD, benzin/plyn, údržba auta,	- Kč
Oblečení, obuv, doplňky	- Kč
Věci osobní péče, drogerie	- Kč
Léky, zdravotní potřeby	- Kč
Pojištění (životní, úrazové, auta, bytu...)	- Kč
Cestování, výlety	- Kč
Zábava, kino, divadlo,...	- Kč
Jiné	- Kč
Celkové výdaje	- Kč
Přebytek nebo deficit	- Kč
Celkový příjem - celkové výdaje	

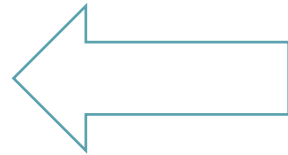

Finanční výkazy – Cash flow (příjmy a výdaje)

▪ PŘÍJMY

- Jaký je rozdíl mezi **hrubým** a **čistým příjmem**?

▪ ÚKOL VE TŘÍDĚ:

1. Zjistěte, jaké položky jsou odečteny z vašeho hrubého příjmu a zapište si je.
2. Kolik daní musíte ve své zemi platit? Zapište skutečnou daňovou sazbu v %.
3. Kolik musíte platit na zdravotní a sociální pojištění?

Finanční výkazy – Cash Flow (příjmy a výdaje)

- VÝDAJE
- Jaký je rozdíl mezi **fixními** a **variabilními výdaji**?

Fixní výdaje – jejich výše je obvykle stejná každý měsíc nebo se v čase *příliš nemění*.
Tyto výdaje „musí“ být uhrazeny.
Jejich nezaplacení by mohlo mít negativní důsledky.

Variabilní výdaje – jejich výše se obvykle *mění* z měsíce na měsíc.
Takové výdaje lze snížit nebo alespoň snížit.
Proto se nejprve díváme do této kategorie, když chceme snižovat výdaje.

Finanční výkazy – Cash Flow (příjmy a výdaje)

- VÝDAJE

- ÚKOL VE TŘÍDĚ:

Jaké výdaje podle Vás náleží k
fixním výdajům a variabilním výdajům?

Výkaz Cash Flow za období od <datum> do <datum>	
Příjem	
Plat	- Kč
Přídavky, soc. dávky, jiný příjem	- Kč
Druhý příjem	- Kč
Celkový příjem	- Kč
Výdaje	
Fixní výdaje	
	- Kč
	- Kč
	- Kč
	- Kč
	- Kč
Variabilní výdaje	
	- Kč
	- Kč
	- Kč
	- Kč
	- Kč
	- Kč
Celkové výdaje	- Kč
Přebytek nebo deficit	- Kč
Celkový příjem - celkové výdaje	

Finanční výkazy – cash flow (příjmy a výdaje)

- VÝDAJE
- Jaký je rozdíl mezi „**nutností**“ a „**zbytností**“?
- NEZAMĚŇUJME prosím kategorie *fixních* a *variabilních* výdajů s kategoriemi „**nutné**“ a „**zbytné**“.
 - Mohou sice být do určité míry velmi podobné, nicméně na kategorie „nutné“ a „zbytné“ je nahlíženo spíše z psychologického hlediska, když analyzujete své výdaje, jako:

NUTNÉ

je něco, co opravdu potřebujete, nezbytné životní výdaje, např. platit nájem, abychom měli střechu nad hlavou, na jídlo a potřebné živiny, léčebné výlohy atd.

ZBYTNÉ / POSTRADATELNÉ

je něco, co chcete, ale nepotřebujete, např. úplně nový iPhone, značkové oblečení, luxusní cestování, ale také značkovou kávu „s sebou“, fastfood atd.

Neexistuje striktní hranice mezi „nutností“ a „zbytností“,
např. *je nutné* platit nájem, abyste měli střechu nad hlavou, **ačkoli**
možná můžete „*postrádat*“ bydlení v centru města s vysokým nájmem...

Finanční výkazy – Cash Flow (příjmy a výdaje)

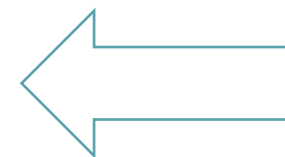
▪ VÝDAJE

Poznámka: Každý člověk může zařadit do kategorií výdaje typu „nutnost“ a „zbytnost“ jinak, protože můžeme mít různé hodnoty.

- => tato kategorizace je více subjektivní, ale pomáhá ovládat nadměrné utrácení nebo rozvíjet zdravé návyky při utrácení.

▪ ÚKOL VE TŘÍDĚ:

- Vymyslete alespoň 5 příkladů pro kategorii „nutné“ a
- 5 příkladů pro kategorii výdajů „zbytné“.

Finanční výkazy – Cash Flow (příjmy a výdaje)

- K vytvoření výkazu peněžních toků potřebujete určitá vstupní data.
- Své příjmy a výdaje můžete sledovat různými způsoby:
 - Na kus papíru
 - Vést si výdajový deník a všechny výdaje si psát tam
 - Vytvořit si tabulku v počítači (jako v ukázce na předchozích snímcích)
 - Používat online/mobilní aplikace pro sledování svých výdajů
- Údaje pro výkaz peněžních toků mohou pocházet také z:
 - Výpisu z bankovní platební karty,
 - Účtenky,
 - Mobilního bankovníctví atd.
- Abyste získali představu, jaké jsou vaše návyky v oblasti finančních výdajů, měli byste sledovat své výdaje a příjmy **alespoň** jeden měsíc.
- Nejlepší je však sledovat vaše příjmy a výdaje **průběžně**.

Finanční výkazy – Cash Flow (příjmy a výdaje)

▪ DISKUZE

1. Jaké výdaje je podle vás snadné snížit?
 2. Jaké výdaje je podle vás obtížnější snížit?
 3. Jakou radu byste dali osobě, která utratí spoustu peněz za předplatné/jídlo/kávu,...?
 4. Jak můžete zvýšit svůj příjem?
- Sledováním svých výdajů se můžete dozvědět, co můžete v budoucnu zlepšit:
- ▪ Pokuste se upravit své budoucí výdaje -> vytvořte si rozpočet

OSOBNÍ ROZPOČET

Příklad zjednodušeného
Rozpočtu:

Rozpočet	(Očekávaná) Částka měsíčních výdajů
Příjem	- Kč
Další příjem	- Kč
Celkový příjem	- Kč
Nájem/Splátka hypotéky	- Kč
Náklady na energie, údržbu,	- Kč
Jídlo, Nákup potravin	- Kč
Fastfood, restaurace, káva	- Kč
Mobilní paušál, internet, TV	- Kč
Doprava	- Kč
Věci osobní péče, drogerie	- Kč
Léky, zdravotní potřeby	- Kč
Oblečení, obuv	- Kč
Zábava, kino, divadlo,...	- Kč
Dárky	- Kč
Cestování, výlety	- Kč
Vzdělávání, knihy	- Kč
Pojištění	- Kč
Spoření a investice	- Kč
Celkové výdaje	- Kč

Finanční výkazy – Rozpočet

Jak vytvořit
rozpočet:

Rozpočet se odvozuje z výkazu peněžních toků (cash flow).

Nejprve musíte znát svůj příjem a kolik utratíte v různých kategoriích.

Na základě toho můžete odhadnout, kolik potřebujete/můžete utratit v daných kategoriích v následujícím měsíci.

Cílem je se zaměřit na snížení zbytných výdajů („kategorie postradatelné“), aby vám zbylo více peněz na úspory na vaše finanční cíle.

Rozpočet můžete pravidelně upravovat podle svých potřeb tak, abyste byli schopni plnit své finanční cíle.

4. Implementace finačního plánu

Implementace finančního plánu

Nestačí jen naplánovat

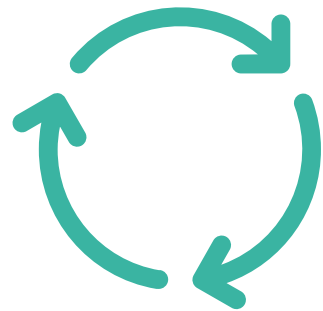
Důležitější je realizace plánů!

5. Pravidelná evaluace dosavadního pokroku

Pravidelná evaluace dosavadního pokroku

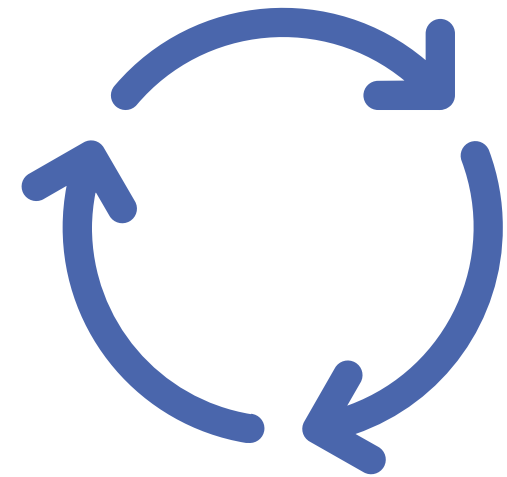
- Není to jen jednou sednout a udělat si finanční plán, který by vám vydržel napořád.
- Nejen vaše finance, ale i vaše životní a finanční situace se vyvíjí.
- Je třeba se vašim financím věnovat pravidelně, pokud chcete mít nějaké výsledky.

6. Přizpůsobení a revize finančního plánu

Přizpůsobení a revize finančního plánu

- V průběhu života budete řešit jiné (finanční) situace.
- Také každý má jiné finanční možnosti.
- Je třeba se umět přizpůsobit stávajícím okolnostem a umět včas reagovat.
- Proto v pravidelných intervalech svůj finanční plán revidujte.

Finanční výkazy a finanční plánování

▪ PÉČE O VAŠE FINANCE

- Je důležité věnovat dostatek času na správu našich finančních záležitostí tak, abychom získali z našich peněz co nejvíce a mohli si užívat život, který chceme, včetně našich cílů.

▪ OTÁZKY:

1. Proč je podle Vás důležité finanční plánování?
2. Jak daleko do budoucna byste se měli finančně plánovat? A proč?
3. Jak byste motivovali svou rodinu, přátele, komunitu, aby používali finanční výkazy/sledovali a upravovali své finance/vytvářeli si finanční plán?

Děkuji za pozornost.

